

2273 ¹⁹/₁₁ 25: 1. Beh. af F. t. L. om Erhverv. af Jord til Oprett. af mindre Landbrug m. m. 2274

vendigt at optåge nye Tanker og nye Ideer.

Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, som i det store og hele gav Tilslutning til Lovforslagene, havde en Række Indvendinger mod Enkeltheder. Overfor disse Indvendinger skal jeg sige, at jeg selvfølgelig er villig til at forhandle om Enkeltheder i Lovforslagene, naar vi kan blive enige om Princippet og det vigtigste af det, som Lovforslagene omhandler. Jeg er enig med det ærede Medlem i den Udtalelse, at han troede, at hans Parti nok kunde naa til Enighed med mig om Lovforslaget i det store og hele.

Det ærede Medlem gjorde nogle kritiske Bemærkninger om § 8 i Lovforslaget om Vilkaar for Overtagelse af Jord i offentligt Eje, navnlig til 3die Stykke. § 8, 3die Stykke, gaar ud paa, at naar en Bruger af en saadan Ejendom overdrager den til en anden Bruger, kan den nye Bruger faa suppleret det Byggelaan, som indestaar i Bruget, op til den Værdi, som Bygningerne har paa det Tidspunkt, da den nye Bruger overtager Ejendommen. Hensigten med denne Bestemmelse er ikke at søge at animere til Spekulation, tværtimod vil man ved denne Bestemmelse lade ogsaa ubemidlede faa Adgang til at overtage saadanne Brug i Fremtiden. Ellers vilde det jo gaa saadan, at naar Staten nu har været med til at oprette forskellige nye Brug efter disse Loves Principper, vil det, naar de bliver solgt efter Aars Forløb og Byggelaanet er udbetalt eller delvis udbetalt, være meget vanskeligt for ikke at sige umuligt for ubemidlede at faa fat i saadanne Ejendomme. Det maa man vist erkende, og selv om det maaske vil være noget vanskeligt at gennemføre det, ja, saa er Vanskeligheder jo til for at overvindes — det kender det ærede Medlem selvfølgelig ogsaa fra sin Virksomhed som Formand i Statens Jordlovsudvalg. Naar man erkender, at det er urimeligt, at ubemidlede unge Mennesker bliver holdt udenfor disse Ejendomme i Fremtiden, og at en saadan Ejendom, naar den først en Gang er overtaget af en Mand, ikke i Fremtiden vil kunne overtages af en ubemidlet, naar denne ikke kan faa Laanet suppleret op til Bygningens virkelige Værdi paa det Tidspunkt, han overtager Ejendommen,

maa man vist gaa med til den her indførte Bestemmelse.

Ogsaa det ærede Medlem Hr. Brorsen omtalte en Bestemmelse i Lovforslaget om Vilkaar for Overtagelse af Jord i offentligt Eje, nemlig den, der gaar ud paa, at der i Fremtiden ikke skal kræves en Tiendedel af Byggesummen af den Bruger, som faar Ejendommen overladt. Hidtil har det jo været saaledes, at Staten har udlaant ni Tiendedele af Bygningernes Opførelsessum. Vi foreslaar, at Staten kan udlaane indtil ti Tiendedele, altsaa at der ikke kræves noget Beløb af Brugeren til Opførelse af Bygningerne. Det er en Bestemmelse, som efter min Mening er fuldt forsvarlig, og som man absolut maa kunne samles om, hvis man ser paa Sagens Løsning ud fra det Standpunkt, at det, det gælder om, er, at navnlig ubemidlede unge Mennesker skal komme i Betragtning ved Overtagelse af disse Brug. Det, at man kræver, at de selv skal betale Besætning, Inventar o. s. v. og desuden være i Besiddelse af en Sum, der udgør en Tiendedel af Bygningernes Opførelsessum, gør, at det er meget vanskeligt for Husmandsbørn, Landarbejderbørn og i det hele taget den ubemidlede Landarbejderstand at faa fat i disse Brug — det ser vi jo ogsaa for Tiden —, og faar de endelig fat i et Brug, kommer de til at sidde daarligt i det, fordi de har paadraget sig privat Gæld til høj Rente og paa stramme Afbetalingsvilkaar; de faar meget vanskeligt ved at klare sig. Det er derfor fuldt forsvarligt, rimeligt og rigtigt, at man af Hensyn til disse Mennesker indfører denne Bestemmelse.

Det, som navnlig bliver kritiseret fra Venstres og de Konservatives Side, er jo imidlertid Ekspropriationsbestemmelsen. Man gør gældende, at saaledes som Lovforslaget er affattet, vil den Erstatning, som skal ydes til Jordejerne, ikke være fuld Erstatning for Jordens virkelige Værdi, idet man kan sige, at den Jordvurdering, som nu gælder, ikke svarer til Handelsværdien. Det er rigtigt, det gør den ikke, og det har jeg ogsaa gentagne Gange kritiseret; thi Meningen med Jordvurderingen skulde jo være den, at det var en Vurdering af Jordens virkelige Handelsværdi, ikke den Værdi, som Jorden har paa de forskellige Bedrifter, men den Værdi, som Jorden vilde